

Prinsens gate 1
0152 Oslo.

www.dmf.no

Mottaker: Referansegruppen til ekspertgruppen for virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter.
E-post:

Innspill fra Dagligvarehandelens Miljøforum (DMF) til referansegruppen til regjeringens ekspertgruppe for sirkulær økonomi.

Om Dagligvarehandelens Miljøforum:

DMF er eiet av de tre største aktørene i dagligvarehandelen. DMFs formål er å løse dagens og kommende miljø- og klimautfordringer innen dagligvarehandelen, med fokus på økt ressursutnyttelse gjennom bl.a. økt sirkularitet av emballasje og rasjonelle løsninger for transport og lastbærere og redusert matsvinn.

DMF viser til tidligere innspill fra DMF og DLF, til referansegruppen, at det må bygges flere grovsorteringsanlegg for plast i Norge. På møtet 13.01.2025 utdypet DMF dette innspillet, og her er kortfattet informasjon om forslaget.

Forslag til tiltak:

Nasjonal plan for infrastruktur for regionale sentralsorteringsanlegg

Regjeringen bør lage en strategi for en nasjonal infrastruktur for regionale sorteringsanlegg, for å sortere plast ut av restavfall. HMF har tidligere lagd en rapport der de beskriver behov og løsning, se [Microsoft Word - Forside_vedlegg_50%v3.docx](#)

I dag er manglende kildesortering en hovedutfordring: Over halvparten av plastemballasjen (og matavfall) i Norge kildesorteres ikke og havner i restavfallet, som ofte forbrennes. For å nå fremtidige krav må 70-80% av plastemballasjen samles inn.

Verdikjeden for retur av brukt emballasje er fragmentert i et samspill mellom godkjente returselskaper og norske kommuner. Kommunene har en forskriftsfestet rolle og enerett i innsamlingen fra private husholdninger. En stor andel av det komplekst gjenvinnbare plastmaterialet oppstår i husholdningene og det er her man må grave dypere - særlig i restavfallet. Det er nødvendig at kommunene sorterer ut minst 80 % for at returordningene skal nå 2030 målene. 2025 målet er uopnåelig, fordi tilstrekkelig «råstoff» ikke er tilgjengelig. For å oppnå bør det etableres grovsorteringsanlegg regionalt der flere kommuner/ IKS samarbeider om å etablere grovsorteringsanlegg i tråd med rapport fra Handelens Miljøfond (2023). Miljømyndighet, KS og returordningene bør komme sammen for å designe en optimal «industriell» sorteringsstruktur som grunnlag for oppnåelse av miljømål og

sirkularitet. Dagens virkemiddelapparat for sirkulære industrielle løsninger på dette området virker ikke.

Bakgrunn:

Over halvparten av plastemballasjen som settes på markedet i Norge kildesorteres ikke og havner i restavfallet, som i sin tur sendes til forbrenning. Gjennom Grønt Punkt Norge har Plastretur i flere tiår kommunisert verdien av å kildesortere plastemballasje, det registreres kun små endringer i innsamlet kildesortert plastemballasje fra år til år. For å nå kommende materialgjenvinningsmål er Norge avhengig av å sortere plastemballasje ut av restavfallet, som valgt løsning eller i kombinasjon med kildesortering.

I 2020 lanserte Handelens Miljøfond en rapport som ble utarbeidet av blant annet Mepex. Rapporten konkluderte med at det enkeltstående viktigste tiltaket for å nå materialgjenvinningsmålet for plastemballasje i 2025, er en infrastruktur med regionale sentralsorteringsanlegg som henter plast ut av restavfallet, og at den blandede platen finsorteres i ulike plasttyper i ett sentralt finsorteringsanlegg.

Plastretur bygger nå det sentrale finsorteringsanlegget sammen med TOMRA uten offentlig støtte, og anlegget er etter planen i drift i 2025. Anlegget er en forutsetning for at fremtidige mål om utsortering og materialgjenvinning av plastemballasje skal nås, og vil i tillegg være et viktig bidrag til kortere transportavstander og etablering av norsk gjenvinningsindustri, viktige elementer i sirkulærøkonomien i Norge. Dette anlegget er et teknologisk avansert finsorteringsanlegg av nasjonal skala (100.000 tonn årlig kapasitet) lagt til rette for at de nasjonale målene kan nås. Norske kommuner er per dags dato i stand til å sortere ut og tilgjengelig gjøre maks 40 % av forbruker emballasjen målt i tonn av satt på markedet. Resten brennes.

Det er planlagt nyetablering av 2 regionale sentralsorteringsanlegg, de er av ulike årsaker forsinket. Vi støtter de kommunale selskapene i deres ønske om et virkemiddelapparat som støtter denne infrastrukturen i deres sektor. Det kan være lånegarantier, forhåndsfinansiering eller som i Sverige direkte økonomisk støtte. Kanskje kan kommunene også ha nytte av andre eiermodeller hvor ikke-kommunale aktører går inn og finansierer anleggene og at kommunene leier kapasiteten. De kommunene som ikke har (planlagte) anlegg eller mulighet til å kjøpe kapasitet hos andre, vil ikke nå forskriftskravet om utsortering av gjenvinnbar plast i 2028.

Det er et paradoks at det koster tosifrede milliardbeløp å fange og lagre CO₂ fra forbrenning av plast, mens man for under 5% av investeringen kan sortere ut platen før forbrenning. I tillegg får en plastråvare som kan gjenvinnes og som reduserer bruk av råolje. Det er mer kostnadseffektivt å sortere plast før forbrenning enn å investere i CO₂-fangst fra forbrenning, samtidig som man reduserer bruk av råolje.

Det planlagte finsorteringsanlegget og en kommunal infrastruktur vil øke materialgjenvinning og bidra til å nå målene i Norges handlingsplan for sirkulærøkonomi. Plastretur og TOMRA legger nå 1 milliard på bordet for å realisere plastsorteringsanlegget. Et sorteringsanlegg for å sortere restavfall koster 2-3 milliarder kroner for Oslo / Bergen.

Harald O. Kalvøy

Styreleder, DMF

Anne Cathrine Berger

Daglig leder, DMF